

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 253/2025
05.06.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица и Иване Рађеновић, чланова већа, у правној ствари тужиоца “QS INVESTMENTS“ Ltd, Република Кипар, Никозија, чији је пуномоћник Владан Сименуновић, адвокат из ... , против тужених: „LED Рау“ д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Бојан Станивук, АОД Станивук & Манасијевски, Београд и Стечајна маса „DANUBE RIVERSIDE“ д.о.о. - у стечају, ... , чији је пуномоћник Игор Ивановић, адвокат из ... , ради оспоравања потраживања у стечају, вредност предмета спора 31.555.480,22 еура, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Привредног апелационог суда Пж 5443/24 од 22.01.2025. године, у седници одржаној дана 05.06.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца као неоснована, изјављена против решења Привредног апелационог суда Пж 5443/24 од 22.01.2025. године.

ОДБИЈА СЕ захтев првотуженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Решењем Привредног суда у Београду П 625/23 од 10.10.2024. године у ставу I изреке, констатовано је да се тужба сматра повученом. У ставу II изреке обавезан је тужилац да туженом „LED Рау“ д.о.о. Београд накнади трошкове парничног поступка од 516.975,00 динара. У ставу III изреке обавезан је тужилац да туженом Стечајна маса „DANUBE RIVERSIDE“ д.о.о. - у стечају, накнади трошкове парничног поступка од 302.325,00 динара. У ставу IV изреке одбијен је захтев туженог „LED Рау“ д.о.о. Београд у делу којим је тражено да се обавезе тужилац да накнади трошкове парничног поступка преко досуђеног износа.

Решењем Привредног апелационог суда Пж 5443/24 од 22.01.2025. године потврђено је првостепено решење Привредног суда у Београду.

Против правноснажног другостепеног решења тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Првотужени је поднео одговор на ревизију, у којем је оспорио

ревизијске наводе тужиоца, а трошкове поводом састава одговора на ревизију је тражио и определио.

Испитујући побијано другостепено решење, у смислу одредбе члана 408. у вези одредбе члана 420. став 1. и 6. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку доношења другостепеног решења није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Привредног суда у Београду П 625/23 од 06.10.2023. године усвојен је захтев тужених за обезбеђење парничних трошкова и обавезан тужилац да на име обезбеђења парничних трошкова у депозит Привредног суда у Београду уплати 4.579.888,00 динара и да о наведеној уплати достави доказ у року од 15 дана. Тужилац је упозорен на последице које су предвиђене чланом 84. ст. 2. Закона о решавању сукоба закона с прописима других земаља. Решењем Привредног апелационог суда Пж 6427/23 од 29.08.2024. године, потврђено је решење од 06.10.2023. године. Тужилац је другостепено решење примио 13.09.2024. године, па је рок од 15 дана за уплату трошкова и доставу доказа истекао 30.09.2024. године. Тужилац није доставио доказ о наведеној уплати.

Код овако утврђеног чињеничног стања, а будући да тужилац није доставио доказ да је обезбеђење дао у остављеном року, то је према становишту нижестепених судова испуњен услов за примену одредбе члана 84. став 1. и 2. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља (“Службени лист СФРЈ” бр. 43/82 и 72/82 - испр., „Сл. лист СРЈ“, бр. 46/96 и „Сл. гласник РС“, бр. 46/2006 - др. закон) и стога је правноснажно констатовано да се тужба тужиоца сматра повученом. Следствено томе, тужилац је обавезан да накнади туженима трошкове поступка, сагласно одредбама члана 150., 153., 154., 157. и 163. Закона о парничном поступку.

Према становишту Врховног суда, правилно су нижестепени судови оценили испуњеност услова из члана 84. став 1. и 2. Закона о решавању сукоба закона с прописима других земаља (“Службени лист СФРЈ” бр. 43/82 и 72/82 - испр., „Сл. лист СРЈ“, бр. 46/96 и „Сл. гласник РС“, бр. 46/2006 - др. закон), те констатовали да се тужба сматра повученом, а следом и обавезали тужиоца да туженима применом напред наведених одредби чл. 150., 153., 154., 157. и 163. Закона о парничном поступку накнади трошкове поступка.

Акторска кауција (*cautio iudicatum solvi*) је институт, који има за циљ да се заштите тужени у односу према тужиоцу и то од потешкоћа које би могли имати поводом принудног извршења евентуално досуђених трошкова поступка, због тога што је тужилац страни правни субјект.

Велики број мултилатералних и билатералних конвенција којима је приступила Република Србија, елиминише потребу за полагањем акторске кауције, а на наведено указује и ревидент. Тако, ослобођење од плаћања парничних трошкова предвиђају Хашке конвенције о грађанском судском поступку из 1905. и 1954. године, Хашка конвенција о олакшању међународног приступа судовима из 1980. године, итд. Од правила да се од страних правних субјеката може тражити обезбеђење парничних

трошкова, постоје значајни изузеци. Неки од тих изузетака предвиђени су билатералним или мултилатералним конвенцијама у којима је Република Србија уговорна страна, а које су напред наведене. Други изузеци су предвиђени одредбама члана 83. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља у одређеним односима и сврстани су таксативно у пет тачака по три основна критеријума, од којих је у конкретном случају значајан критеријум - према својству тужиоца. Према том критеријуму, тужени нема право на акторску кауцију ако у држави чији је држављанин тужилац, држављани Републике Србије нису дужни да дају обезбеђење тј. положи акторску кауцију. Довољно је да се ради о фактичком реципроцитету. Република Кипар јесте чланица Хашке конвенције о олакшаном приступу суду од 1980. године, која, у другом поглављу, (члан 14), за државе чланице предвиђа ослобађање од акторске кауције. Међутим, Република Кипар је у погледу ове одредбе ставила резерву у случају да тужилац у спору има уобичајено боравиште ван територије Републике Кипар, када се та одредба у односу на Кипар не може примењивати. Дакле, Република Кипар је доследна у ставу да ће страна лица бити обавезана на плаћање акторске кауције пред кипарским судовима, а које мишљење је изнело и Министарство правде Републике Србије. Стога је решењем Привредног суда у Београду П 625/23 од 06.10.2023. године и усвојен захтев тужених за обезбеђење парничних трошкова и обавезан тужилац да на име обезбеђења парничних трошкова у депозит Привредног суда у Београду уплати 4.579.888,00 динара, јер би сходно члану 82. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља и у Републици Кипар наши држављани и правна лица били дужни да обезбеде парничне трошкове.

Правила о обезбеђењу парничних трошкова садржана су у одредбама члана 82. до 84. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља, у одређеним односима, а који се примењује у парничном поступку.

Одредбом члана 82. став 1. Закона о решавању сукоба закона с прописима других земаља прописано је да када страни држављанин или лице без држављанства које нема пребивалиште у Савезној Републици Југославији покрене парницу пред судом Савезне Републике Југославије дужан је да туженом, на његов захтев обезбеди парничне трошкове, а ставом 2. истог члана је прописано да је тужени дужан да захтев из става 1. овог члана стави најдоцније на припремном рочишту. Чланом 84. закон дефинише начин на који суд поступа кад усвоји захтев за обезбеђење трошкова поступка, последице по тужиоца у случају неполагања одређеног износа обезбеђења, те процесна права туженог, процесне могућности суда у погледу поступања по захтеву туженог за полагање акторске кауције, па ће тако суд у решењу којим се усваја захтев за обезбеђење парничних трошкова одредити износ обезбеђења у року у коме се обезбеђење мора дати, те упозорити тужиоца на последице које закон предвиђа ако не буде доказано да је обезбеђење дато у одређеном року (став 1.); ако тужилац у одређеном року не докаже да је дао обезбеђење за парничне трошкове сматраће се да је тужба повучена (став 2.); а тужени који је благовремено ставио захтев да му тужилац обезбеди парничне трошкове није дужан да настави поступак у главној ствари све док правноснажно не одлучи о његовом захтеву, те ако захтев буде усвојен, док тужилац не положи обезбеђење (став3.).

Следи да је одредбом члана 84. став 1. предметног закона предвиђено да је рок који се одређује решењем - којим се усваја захтев за обезбеђење парничних трошкова одредити износ обезбеђења, преклузиван имајући у виду последицу пропуштања истог, а то је – да се сматра да је тужба повучена. Имајући у виду императивну законску

одредбу која предвиђа санкцију за непоступање тужиоца – односно неполагање одређеног износа обезбеђења, правилно је констатовано да се тужба сматра повученом, у складу са одредбом члана 84. став 2. Закона о решавању сукоба закона с прописима других земаља, а следствено томе и одлучено о трошковима поступка, применом одредби чл. 150., 153., 154., 157. и 163. Закона о парничном поступку.

Сви ревизијски наводи тужиоца који се односе на неиспуњеност услова за одређивање акторске кауције односно да је Привредни апелациони суд погрешно материјално право – Хашку конвенцију о олакшању међународног приступа судовима од 25.10.1980. године и да је пропустио да примени билатерални уговор закључен између Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и Републике Кипар о правној помоћи у грађанским и кривичним стварима од 19.09.1984. године, не могу се испитивати у овом поступку јер је о том питању правноснажно одлучено и наведени наводи тужиоца су недозвољени јер је о истим већ одлучено решењем Привредног апелационог суда Пж 6427/23 од 29.08.2024. године.

Из наведених разлога, Врховни суд је у ставу првом изреке решења одбио ревизију тужиоца као неосновану, применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП у вези са чланом 420. став 1. и 6. ЗПП.

На основу овлашћења из члана 165. став 1. Закона о парничном поступку одбијен је захтев првотуженог за накнаду трошкова у вези са поднетим одговором на ревизију као у ставу другом изреке ове одлуке јер се не ради о потребним трошковима у смислу члана 154. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић